

Varer tilførte. Hertil kommer, at disse Kobbersførere ogsaa følge deres Varer paa Credit, saaledes at Pengene afbetales i smaa Afdrag til visse bestemte Tider, og dette er ogsaa en stor Fordeel for Forbrugerne. Dersom Meningen med Andragendet altsaa skulde være at opheve hele denne Ret, da maa jeg tilraade at forkaste det, men dersom det stiles saaledes, at Meningen bliver, at Kobbersmedene kunne faae den samme Ret til at føre deres Varer omkring, som Kobbersværkerne have, saa skal jeg stemme for det.

Tillisch: Jeg skal ikke indlade mig paa Realiteten af Sagen, som jo for Dieblirket aldeles ikke foreligger. Her er aldeles ikke Spørgsmaal om, hvorvidt den Rettighed, som hidtil har været tilstaaet Kobbersværkerne, skal hæves eller ikke, eller om den skal hæves med Erstatning eller uden Erstatning, men her er kun Spørgsmaal om, hvorvidt man vil ansee Sagen for at være af den Betsaffenhed, at den fortjener nogen Opmærksomhed, saamegen Opmærksomhed, at Thinget vil anbefale den til Indenrigsministeriet, for at den kan blive taget under Overveelse, og for at de forskjellige Punkter, der ville være at undertage en nærmere Drøftelse, kunne blive en saadan tildeel, forinden der bliver taget nogen Beslutning i Sagen. Jeg troer, det er temmelig klart, at den Ret, der er tilstaaet Kobbersværkerne, er til Skade for Kobbersmedene, og det er ligeledes klart, at den er saa meget mere til Skade for dem, fordi Overholdelsen af Rettigheden, saaledes at den ikke overstrides, ikke kan controleres og det nytter ikke, at man i den Retning udsteder Circulairer til Amtmændene eller henviser til Laugsprocesser, thi dermed kan Sagen ikke være afgjort, og Enhver, som kjenner noget til Forholdet, ved, at det er altsfor vanskeligt at overholde Sligt, og da de Privilegier, som ere givne Kobbersværker, ikke alene ere til Skade for Kobbersmedene, men ogsaa igjennem Kobbersmedene for vedkommende Kjøbstæder, hvorimod man paa den anden Side anfører, at de ere til Fordeel for Landet, saa mener jeg ogsaa, at der deri ligger en tilstrækkelig Grund til ikke at nægte, at Sagen bliver undertaget en nærmere Undersøgelse.

Jeg troer nu forøvrigt ikke, at Fordelen for Landet med Hensyn til disse Varer er større, end om andre Varer gaves den samme Ret til at omsæres og sælges Dør for Dør, og jeg for min Deel kunde aldrig deeltage i et Forslag, som gif ud paa, at Kobbersmedene skulde have samme Ret som Kobbersværkerne, thi det vilde efter min Mening deraf ligefrem blive en Følge, at alle Haandværkere burde gives en lignende Ret, thi ellers vilde vi kun faae en endnu større Ulighed i den Afgang til frit at ernære sig, som Grundloven foreskriver. Jeg mener altsaa, at det, hvorom der her er Spørgsmaal, er, om vi vilde tillade, at denne Sag anbefales til Indenrigsministeren, for at han kan tage under Overveelse, hvorvidt den Indskrænkning, som unægtelig i denne Henseende finder Sted i den lige og frie Afgang til Erhverv, som Grundloven foreskriver, er af den Betsaffenhed, at den er begrundet i det almene Vel, om den Fordeel, som Landmanden har deraf, er saa stor og af den Betydning, at man kan sige, at den er begrundet i det almene Vel, og den altsaa som saadan bør opretholdes, eller, hvis den ikke er af denne Betydning, om og hvorvidt den da kan opheves og paa hvilken Maade. Mit Forslag gaaer altsaa kun ud paa, at Sagen oversendes til Indenrigsministeriet med Anmodning om, at lade en saadan Undersøgelse foretages, og da den høitærede Indenrigsminister har erklæret sig villig til at lade en saadan Undersøgelse anstille og navnlig har yttret, at det var uvist, hvorvidt de Privilegier, der ere givne, ere af den Betsaffenhed, at der maatte gives Erstatning for dem eller ikke, saa indseer jeg ikke, at der kan være Noget til Hinder for, at Sagen paa denne Maade oversendes til Indenrigsministeren, ligesom jeg ogsaa troer, at det vilde være Uret ikke alene mod Kobbersmedene, men ogsaa mod Kjøbstæderne forsaavidt at nægte Sagens Fremme.

Gomard: Jeg skal aldeles være enig med den ærede Forslagsstiller i, at det kunde være ønskeligt, at dette Andragende blev henvisst til Ministeriet til yderligere Overveelse, men for at det kunde skee paa en nyttig Maade, mener jeg, at det maatte gaae ud paa